

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग पाच

वर्ष ७, अंक २]

गुरुवार, मार्च ४, २०२१/फाल्गुन १३, शके १९४२

[पृष्ठे १५, किंमत : रुपये २६.००

असाधारण क्रमांक ३

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र विधानसभेत व महाराष्ट्र विधानपरिषदेत सादर केलेली विधेयके.

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय

[खालील विधेयकाचे हिंदी (देवनागरी लिपी) भाषांतर महाराष्ट्र शासन राजपत्रात प्रसिद्ध करण्यात यावे. प्रसिद्ध केल्याचा दिनांक निर्देशित करण्यात यावा.]

पुढील विधेयक महाराष्ट्र विधानसभा नियम यातील नियम ११६(१) च्या पहिल्या परंतुकान्वये प्रसिद्ध करण्यात येत आहे:—

L. A. BILL No. III OF 2021.

A BILL

**TO AUTHORISE PAYMENT AND APPROPRIATION OF CERTAIN
FURTHER SUMS FROM AND OUT OF THE CONSOLIDATED
FUND OF THE STATE FOR THE SERVICES AND PURPOSES OF THE YEAR
ENDING ON THE THIRTY FIRST DAY OF MARCH 2021.**

सन २०२१ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३ .

**दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून
आणखी विवक्षित रकमा देणे व त्यांचे विनियोजन करणे यांस अधिकृत मंजूरी देण्यासाठी विधेयक.**

ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ तसेच अनुच्छेद २०५ अन्वये, दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपणाऱ्या वर्षाच्या सेवांसाठी व प्रयोजनांसाठी राज्याच्या एकत्रित निधीतून आणखी रकमांचे विनियोजन करण्यासाठी विनियोजन अधिनियम संमत करून घेण्याकरिता व उक्त रकमांच्या प्रदानास अधिकृत मंजूरी देण्याच्या प्रयोजनाकरिता तरतूद करणे आवश्यक आहे ;
त्याअर्थी, भारतीय गणराज्याच्या बाह्यराष्ट्राव्या वर्षी, याद्वारे, पुढील अधिनियम करण्यात येत आहे :—

१. या अधिनियमास, महाराष्ट्र (पुरवणी) विनियोजन अधिनियम, २०२१, असे म्हणावे.

संक्षिप्त नाव.

सन २०२०-

२०२१ या

वित्तीय

वर्षासाठी

राज्याच्या

एकत्रित

निधीतून

रुपये

२,१०,७६,३२,३६,०००

काढणे.

२. राज्याच्या एकत्रित निधीतून, दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपणाऱ्या वर्षात, या सोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (२) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या सेवा व प्रयोजने यांच्या बाबतीतील कित्येक खर्च भागविण्यासाठी रकमा देतेवेळी यासोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या स्तंभ (४) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील इतक्या म्हणजे एकवीस हजार शहात्तर कोटी, बत्तीस लाख, छत्तीस हजार रुपये एवढी एकूण बेरीज होणाऱ्या रकमा देता येतील व त्यांचा विनियोग करता येईल.

विनियोजन.

३. या अधिनियमाद्वारे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून ज्या रकमा देण्यासाठी व त्यांचा विनियोग करण्यासाठी अधिकृत मंजूरी देण्यात आलेली आहे, त्या रकमांचा विनियोग, दिनांक ३१ मार्च २०२१ रोजी संपणाऱ्या वर्षात अनुसूचीत दर्शविलेल्या सेवा व प्रयोजने यांकरिता करण्यात येईल.

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा एकूण		
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
			(१)	(२)	(३)
ए-महसुली लेखावरील खर्च सामान्य प्रशासन विभाग					
ए-४	सेक्रेटरीएट आणि संकीर्ण सर्वसाधारण सेवा	२०५२,	२,०००	...	२,०००
		२०५९,			
		२०७०,			
		२०७५,			
एकूण-सामान्य प्रशासन विभाग					
२,००० ... २,०००					
गृह विभाग					
बी-१	पोलीस प्रशासन	२०१४,	१,०००	...	१,०००
		२०५५,			
		२०७०,			
बी-३	वाहतूक प्रशासन	२०४१,	१,०००	...	१,०००
		३०५५,			
		३०५६,			
बी-४	सेक्रेटरीएट आणि इतर प्रशासनिक सेवा	२०४५,	१,०००	...	१,०००
		२०५२,			
एकूण-गृह विभाग					
३,००० ... ३,०००					
महसूल व वन विभाग					

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक		कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
(१)	(२)	(३)	(४)	रुपये	रुपये
सी-१	महसूल आणि जिल्हा प्रशासन	जमीन महसूल विक्रीय वस्तू व सेवा यांवरील इतर कर व शुल्क जिल्हा प्रशासन इतर प्रशासनिक सेवा	१,०००	...	१,०००
सी-५	इतर सामाजिक सेवा	नगरविकास अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण सामाजिक सुरक्षा व कल्याण इतर सामाजिक सेवा	१,०००	१,८०,९६,०००	१,८०,९७,०००
सी-६	नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणासाठी सहाय्य	२,४२,२५,६१,०००	...	२,४२,२५,६१,०००
			एकूण-महसूल व वन विभाग	१,८०,९६,०००	२,४४,०६,५९,०००
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग					
डी-३	कृषि सेवा	पीक संवर्धन मृद व जलसंधारण वनीकरण व वन्यजीवन कृषिविषयक संशोधन व शिक्षण	५,०००	...	५,०००
डी-४	पशुसंवर्धन	पशुसंवर्धन	३,०००	...	३,०००
डी-६	मत्स्यव्यवसाय	मत्स्यव्यवसाय	१३,०००	...	१३,०००
			एकूण-कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	२१,०००	२१,०००

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा एकूण			
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)			
			रुपये	रुपये	रुपये	
ई-२	सर्वसाधारण शिक्षण	२२०२,	शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग सर्वसाधारण शिक्षण	७,०००	...	७,०००
			एकूण-शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग	७,०००	...	७,०००
जी-१	विक्रीकर प्रशासन	२०२०, २०४०, ३४७५,	वित्त विभाग उत्पन्न व खर्च यांवरील करांची वसुली विक्री, व्यापार इत्यादींवरील कर इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा	१,०००	...	१,०००
जी-६	निवृत्तीवेतने व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	२०७१,	निवृत्तीवेतने व इतर सेवानिवृत्ति लाभ	२६,५०,६०,८३,०००	...	२६,५०,६०,८३,०००
			एकूण-वित्त विभाग	२६,५०,६०,८३,०००	...	२६,५०,६०,८३,०००
एच-६	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती	२०५९, २२०२, २२०३, २२०५, २२१०, २२१७, २२३०, २४०३,	सार्वजनिक बांधकाम विभाग सार्वजनिक बांधकामे सर्वसाधारण शिक्षण तंत्र शिक्षण कला व संस्कृती वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य नगरविकास कामगार व सेवामोजन पशुसंवर्धन	१,०००	...	१,०००

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक		कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
(१)	(२)		(३)	(४)	
ग्रामविकास विभाग					
एल-१	व्याज प्रदाने	२०४९,	व्याज प्रदाने	...	१,५८,२१,०००
एल-२	जिल्हा प्रशासन	२०५३,	जिल्हा प्रशासन	१९,६८,१६,०००	१९,६८,१६,०००
			एकूण-ग्रामविकास विभाग		२१,५८,२१,०००
अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग					
एम-३	सेक्रेटरीएट आणि इतर आर्थिक सेवा	३४५१, ३४७५,	सविवालयीन-आर्थिक सेवा इतर सर्वसाधारण आर्थिक सेवा	१,०००	१,०००
			एकूण-अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग		१,०००
सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग					
एन-३	अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण	२२०५, २२१०, २२११, २२१५, २२१७, २२२५, २२३०, २२३५, २२३६, २४०१, २४०२,	कला व संस्कृती वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य कुटुंबकल्याण पाणी पुरवठा व स्वच्छता नगरविकास अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण कामगार व सेवायोजन सामाजिक सुरक्षा व कल्याण पोषण आहार पीक संवर्धन मृद व जलसंधारण	२,०००	२,०००

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा		एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा - (४)		
			रुपये	रुपये	
आदिवासी विकास विभाग					
टी-५	जनजाति क्षेत्र विकास उपयोजनेवरील महसुली खर्च	२०५९, २२०२, २२०४, २२१०, २२११, २२१५, २२१७, २२२५, २२३०, २२३५, २४०१, २४०२, २४०३, २४०५, २४०६, २४२५, २४३५, २५०१, २५०५, २७०२, २८०१, २८१०, २८५१, २८५२,	सार्वजनिक बांधकामे सर्वसाधारण शिक्षण क्रीडा व युवक सेवा वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य कुटुंबकल्याण पाणी पुरवठा व स्वच्छता नगरविकास अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण कामगार व सेवायोजन सामाजिक सुरक्षा व कल्याण पीक संवर्धन मृद व जलसंधारण पशुसंवर्धन मत्स्यव्यवसाय वनीकरण व वन्यजीवन सहकार इतर कृषिविषयक कार्यक्रम ग्रामविकासासाठी विशेष कार्यक्रम ग्रामीण रोजगार लहान पाटबंधारे वीज नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा ग्रामोद्योग व लघुउद्योग उद्योग	५,००० ...	५,०००

अनुसूची (कलमें २ व ३ पहा)		अनुसूची		अनुसूची	
अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमांपेक्षा	एकूण
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	
			रुपये	रुपये	रुपये
		३०५४, ३०५५, मार्ग व पूल मार्ग परिवहन			
			५,०००	...	५,०००
		उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग			
		२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण	१,०००	...	१,०००
		उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग			
		२२०३, महिला व बाल विकास विभाग	१,०००	...	१,०००
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण	४५,४६,५३,०००	...	४५,४६,५३,०००
		२२३६, पोषण आहार			
		२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन			
		एकूण-महिला व बाल विकास विभाग	४५,४६,५३,०००	...	४५,४६,५३,०००
		कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग			
		२२०३, तंत्र शिक्षण	२,०००	...	२,०००
		२२३०, कामगार व सेवायोजन			
		२२३५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण			
		२२५१, सचिवालयीन-सामाजिक सेवा			
		२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन			

अनुसूची (कलमें २ व ३ पहा)			
अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक (१)	कामे व प्रयोजने (२)	लेखाशिर्ष (३)	अनुसूची (४)
		विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा -	एकूण
		रुपये	रुपये
डी-९ मत्स्यवसायावरील भांडवली खर्च	मत्स्यवसायावरील भांडवली खर्च	एकूण-कौशल्य विकास, रोजगार व उद्योजकता विभाग	२,००० ... २,०००
		एकूण-ए-महसुली लेखावरील खर्च	३५,१९,१५,५१,००० ९०,९४,१७,००० ३६,१०,०९,६८,०००
		बी-भांडवली लेखावरील खर्च कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	
डी-९ मत्स्यवसायावरील भांडवली खर्च	मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च मत्स्यव्यवसायासाठी कर्जे	१,०००	१,०००
		एकूण-कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग	१,०००
		नगरविकास विभाग	
एफ-९ नगर विकासासाठी कर्जे	नगर विकासासाठी कर्जे	८,२६,६८,९६,०००	८,२६,६८,९६,०००
		एकूण-नगरविकास विभाग	८,२६,६८,९६,०००
		वित्त विभाग	
जी-९ सार्वजनिक कर्जे व आंतरराज्यीय तडजोड	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण केंद्र शासनाकडून कर्जे व आगाऊ रकमा आंतरराज्यीय तडजोड	१,६२,००,००,००,०००	१,६२,००,००,००,०००
		१,६२,००,००,००,०००	१,६२,००,००,००,०००
		एकूण-वित्त विभाग	१,६२,००,००,००,०००

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा		एकूण
			अधिक नसतील अशा रकमा -		
			(३)	(४)	
(१)	(२)		रुपये	रुपये	रुपये
सार्वजनिक बांधकाम विभाग					
एच-७	सामाजिक सेवा आणि आर्थिक सेवा यावरील भांडवली खर्च	४२९६, ४७९१, ५०५४,	९,०००	...	९,०००
एच-८	सार्वजनिक बांधकामे आणि प्रशासकीय व कार्यचालन इमारती यावरील भांडवली खर्च	४२०२, ४२९०, ४२९७,	८,०००	२४,९५,००,०००	२४,९५,०८,०००
		४२२५, ४२३५, ४२५०,			
जलसंपदा विभाग					
आय-५	पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च	४४०२, ४७०९, ४७०२, ४७९९, ४८०९,	४,००,००,०२,०००	...	४,००,००,०२,०००
आय-६	राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण	६००३,	...	७,०००	७,०००

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक		कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमांपेक्षा अधिक नसतील अशा रकमा -	एकूण
(१)	(२)	(३)	(४)	रुपये	रुपये
			एकूण-जलसंपदा विभाग	४,००,००,०२,०००	७,०००
			४,००,००,०९,०००		
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग					
के-११ वीज प्रकल्पासाठी कर्जे	४८०१, वीज प्रकल्पांवरील भांडवली खर्च		१५,३८,५१,०००	...	१५,३८,५१,०००
	६८०१, वीज प्रकल्पांसाठी कर्जे				
			एकूण-उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग	१५,३८,५१,०००	१५,३८,५१,०००
ग्रामविकास विभाग					
एल-७ ग्रामविकासावरील भांडवली खर्च	४५१५, इतर ग्रामविकास कार्यक्रम यावरील भांडवली खर्च		१,०००	...	१,०००
	५०५४, मार्ग व पूल यांवरील भांडवली खर्च				
	६२१६, गृहनिर्माणासाठी कर्जे				
			एकूण-ग्रामविकास विभाग	१,०००	१,०००
वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग					
एस-४ वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च	४२१०, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य यांवरील भांडवली खर्च		१,०००	...	१,०००
			एकूण-वैद्यकीय शिक्षण व औषधिद्रव्ये विभाग	१,०००	१,०००
			एकूण-बी-भांडवली लेखावरील खर्च	१२,४२,०७,६१,०००	१,७४,६६,२२,६८,०००

अनुसूची
(कलमें २ व ३ पहा)

अनुदानाचा किंवा इतर विनियोजनाचा क्रमांक	कामे व प्रयोजने	लेखाशिर्ष	विधानसभेने मत देऊन मंजूर केलेल्या रकमापेक्षा	एकत्रित निधीवर भारित केलेल्या रकमापेक्षा	एकूण
(१)	(२)	(३)	अधिक नसतील अशा रकमा -		
			(४)		
			रुपये	रुपये	रुपये
			४७,६९,२३,९२,०००	९,६३,९५,०९,२४,०००	२,९०,७६,३२,३६,०००
		एकूण-बेरीज			

उद्देश व कारणे यांचे निवेदन.

भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २०४ व अनुच्छेद २०५ यानुसार २०२०-२१ या वर्षाच्या संबंधात विवक्षित सेवा व प्रयोजने यांवरील पूरक खर्च भागविण्यासाठी आवश्यक रकमांचे, राज्याच्या एकत्रित निधीतून विनियोजन करण्याकरिता तरतूद करण्यासाठी हे विधेयक मांडण्यात येत आहे.

रकमा पुढे दर्शविण्यात आल्या आहेत :—

	रुपये
(ए) महसुली खर्च	३६,१०,०९,६८,०००
(बी) भांडवली खर्च	१,७४,६६,२२,६८,०००
एकूण . .	२,१०,७६,३२,३६,०००

मुंबई,
दिनांक ४ मार्च २०२१.

अजित पवार,
उप मुख्यमंत्री.